

รายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหาร
จัดการความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลเขาเจียก
อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน

สินบน มาตรฐาน ISO ๓๗๐๐๑ ได้ให้ความหมาย “สินบน” หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควรไม่ว่าจะมีมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อมและไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

ของขวัญ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๕) หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แกกันเพื่ออวยชัยไมตรีให้เป็นรางวัล ให้โดยเสนหาให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการได้รับการบริการ หรือการรับการฝึกอบรมหรือการรับความบันเทิงตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวและไม่ว่าจะเป็นบัตร ตัว หรือ หลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ในภายหลัง

การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ตามธรรมจรรยา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๕๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตาม ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑.เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

๒.เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านทุจริตที่หากเกิดขึ้นแล้วอาจมีผลกระทบเชิงลบต่อองค์กรอย่างต่อเนื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไรการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้งและแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานรวมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับ ติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Post-Decision องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริตองค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วยPressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และRationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกีดกันบริการประชาชนอนุมัติ หรือ อนุญาต (ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจตามกฎหมายและตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียด ขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงาน ของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วย ขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอน ที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบาย รายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้นและในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือโอกาสเสี่ยงต่ำแต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไข ความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงหรือปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อนคาดหมายได้ว่ามี โอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/ พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้าตีตนไปก่อนไข้ เสมอ)

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสี่ มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสี่เขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสี่เหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลางและสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสี่ส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสี่แดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นมีโอกาสสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นมีโอกาสต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้นระดับความรุนแรงของผลกระทบ
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงินรายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๑ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือ กระบวนการเรียนรู้องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ความรุนแรงของผลกระทบ	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕	
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง				

การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสียทางการเงินไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
- พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้มีความเข้าใจ
- อ่อน : จัดการไม่ได้หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ไม่มีความเข้าใจ

ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาต พรบ.อำนาจความสะดวกฯ					
๑.เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนหรือสินน้ำใจเพื่อลัดคิวการให้บริการหรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการอนุมัติ อนุญาตให้ง่ายขึ้น	๓	๓	๙ (ปานกลาง)	๑.กำกับ ดูแลให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับเรื่องการขอรับสินน้ำใจหรือสินบนอย่างเคร่งครัด ๒.ให้เจ้าหน้าที่อบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงาน ๓.จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	๑.เจ้าหน้าที่เข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ๒.เจ้าหน้าที่มีคู่มือการปฏิบัติงานโดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจตามกฎหมายและตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ					
๒.เจ้าหน้าที่มีการปลอมแปลงเอกสารเบิกจ่ายเงิน เช่น ปลอมลายมือชื่อปลอมหรือแก้ไขใบสำคัญรับเงิน	๓	๓	๙ (ปานกลาง)	๑.ชี้แจงและแจ้งเวียนระเบียบฯ ให้เจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงการปฏิบัติตามระเบียบฯ อย่างเคร่งครัด ๒.ตรวจสอบ กำกับ ดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายการเงินและการคลังอย่างเคร่งครัด ๓.กำกับ ติดตาม และให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแผนการป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด	๑.เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และ ระบบการควบคุมภายในที่ หน่วยงานกำหนดอย่างเคร่งครัด ๒.หน่วยงานมีประกาศมาตรการป้องกันการเรียกรับสินบน
๓.เจ้าหน้าที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ของสำนักงาน เช่น การใช้รถยนต์ส่วนกลาง การยืม ครุภัณฑ์	๓	๓	๙ (ปานกลาง)		
๔.เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/รับของขวัญ/ของฝากจากผู้มาติดต่อสำนักงาน เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก	๒	๒	๔ (ต่ำ)		

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง					
๕.เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ฯ ละเลยไม่ปฏิบัติตาม พรบ.จัดซื้อจัดจ้างฯ เช่น สืบราคาจากท้องตลาดไม่เหมาะสมกับขอบเขตของงานหรือคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อ หรือจ้างเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องหรือห้างร้าน	๓	๓	๙ (ปานกลาง)	๑.อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบพัสดุฯ ๒.กำกับ ติดตาม และให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแผนการป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด ๓.สร้างความตระหนักในการปฏิบัติตามนโยบาย No Gift Policy อย่างเคร่งครัด	๑.ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุปฏิบัติงานตามระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันการรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์
๖.เจ้าหน้าที่กำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ หรือครุภัณฑ์ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น กำหนดรายละเอียดของงานที่เฉพาะเจาะจงผู้รับจ้างรายเดียวกำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติด้านเทคนิคไม่เหมาะสมเกินความจำเป็นทำให้มีค่าใช้จ่ายเกิดความจำเป็น	๓	๓	๙ (ปานกลาง)		
๗.เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง เช่น ตรวจรับงานโดยไม่ตรง TOR ความเสี่ยงการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ	๒	๒	๔ (ต่ำ)		

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	โอกาสเกิด (L)	ผลกระทบ (I)	ความรุนแรง (L*I)		
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล					
๘.เจ้าหน้าที่สรรหาคัดเลือกมีการรับสินบนจากผู้สมัครทำให้กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน	๑	๒	๒ (ต่ำ)	๑.แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและคัดเลือกกำกับ ดูแล ควบคุม เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะตรวจสอบได้ ๒.เปิดเผยข้อมูลการบริหารงานและพัฒนาทรัพยากรบุคคล แก่สาธารณะให้รับทราบ สามารถตรวจสอบได้ ทุกชั้นตอนและกำหนดระเบียบการดำเนินการทางวินัยให้ชัดเจนตรวจสอบผลการพิจารณาทางวินัยได้	๑.กระบวนการสรรหาได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับตำแหน่งงาน ๒.กระบวนการสรรหามีความโปร่งใสและเป็นธรรม
๙.เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกข้อสอบมีการดำเนินการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สอบคัดเลือก เช่น การเปิดเผย ข้อสอบ	๓	๓	๙ (ปานกลาง)		
๑๐.ผู้มีอำนาจเรียกรับเงินก่อนการประเมินการแต่งตั้ง โยกย้ายหรือดำเนินการทางวินัยที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม	๒	๒	๔ (ต่ำ)		

